

מגמת מדעי-החברה / מקצוע הקרימינולוגיה

תכנית הלימודים לשנת תשע"ח, שכבה יב'

על לימודי הקרימינולוגיה

קרימינולוגיה (מהמילה Crime), היא מדע המשלב תחומי ידע רבים ומגוונים ממדעי-החברה וממדעי-ההתנהגות, ועוסק בחקר התנהגות עבריינית (או "סטייה חברתית"). לדוגמה, הקרימינולוגיה חוקרת את -

- הגורמים השונים לתופעת העבריינות, או מה הופך אדם ל"עבריין": מה גורם לאדם לציית לחוק ומה גורם לאדם להפר את החוק - האם ישנם גורמים פסיכולוגיים אשר מניעים אדם לעבריינות ואם כן - מהם; האם ישנם גורמים ביולוגיים אשר מניעים אדם לעבריינות ואם כן - מהם; האם ישנם גורמים תרבותיים חברתיים אשר מניעים אדם לעבריינות ואם כן - מהם.
- ההשפעות שיש לעבריינות על האדם ועל החברה: מהן ההשלכות של תופעת העבריינות על החברה המודרנית; מהי היקף התופעה; מה משפיע עליה; מהן השלכות התופעה על חייו של האדם הבודד.
- אופן ניהול התופעה על ידי המדינה: מהי דרך הטיפול היעילה ביותר בעבריינות; האם ענישה למשל על ידי כליאה, היא דרך יעילה; האם מניעה עדיפה על ענישה; כיצד מונעים פשיעה; מי הן האוכלוסיות בסיכון וכיצד העולם המודרני מתמודד עם תופעה זו

הקרימינולוגיה היא תחום מחקר העושה שימוש בידע נצבר מתחום הסוציולוגיה, פסיכולוגיה, פילוסופיה, פסיכיאטריה, משפטים, ביולוגיה ואנתרופולוגיה חברתית.

א. רכיבי הציון

מחצית ראשונה: 20% עבודות להגשה ושיעורי בית.
70% בחנים ומבחנים.
10% תלמידאות.

מחצית שנייה: 20% עבודות להגשה ושיעורי בית.
70% בחנים ומבחנים.
10% תלמידאות.

- משקל המחציות שווה בקביעת הציון השנתי.

הרכב ציון ההגשה

35% הציון השנתי של כיתה יא'.
35% הציון השנתי של כיתה יב'.
30% ציון בחינת המתכונת.
+ תוספת של עד 10 נקודות בהתאם לקבוע בתקנון בית הספר.

הרכב ציון סופי במסגרת 2 יחידות הלימוד¹ בקרימינולוגיה מתוך 5 יחידות במגמת מדעי-החברה

50% ציון הגשה
50% בחינת בגרות
שהם מהווים 80% מציון הבגרות בקרימינולוגיה

¹ ציון זה מהווה את ציון 2 יחידות הלימוד במקצוע הקרימינולוגיה מתוך 5 יחידות לימוד במגמת מדעי החברה. עליו מתווסף ציון 2 יחידות לימוד במקצוע המשפטים, וציון יחידת לימוד אחת כעבודת חקר.

על כך מתווספת מטלת הערכה חלופית במשקל 20%

ב. נושאי הלימוד

מספר	הנושא
1	פשיעת סייבר: סוגי פשיעה בסייבר, שיטות טכנולוגיות לפשיעת סייבר, התמודדות של מערכת אכיפת החוק עם פשיעת סייבר - אתגרים ייחודיים
2	תורת הענישה פנולוגיה-מבוא. מאפייני העונש, העברה הפלילית והאחריות לה
3	פיוס, טיהור, כפרה
4	הרתעה, חומרה, ודאות, מהירות
5	תיקון, טיפול, שיקום
6	מניעה, הגבלה והרחקה
7	נקם ותגמול: עונשי גוף וקלון, עונש מוות
8	מאסר- היבטים הסטוריים
9	המאסר בתקופתנו
10	מאסר מודרני- סוגי מאסר
11	המאסר המודרני ובעיותיו
12	המאסר בישראל
13	חלופות למאסר
14	תיקון בקהילה ואלטרנטיבות לענישה
15	שיקום אסירים
16	ויקטימולוגיה (תורת הקורבן)
18	אלימות- גישות להסבר התופעה
19	יחס החברה לאלימות
20	פשיעת נשים
21	אלימות כנגד נשים
22	אלימות כנגד ילדים
23	התמודדות עם אלימות

ג. המורה המלמדת

הגב' מיכל עציון.

ד. יצירת קשר ושעות קבלה:

בתאום עם המורה באמצעות מייל משוב או סלולרי.

ה. ספרי לימוד

- שהם, ש. שביט, ג. עינת, ת. קאבליון, ג. (2009). **עבירות ועונשים: מבוא לפנולוגיה**. חיפה: הוצ' אח'.
- בן-דוד, ש' (2003) ויקטימולוגיה מנקודת מבט הקורבנות. בתוך: מ' חובב, ל' סבה ומ' אמיר (עורכים). **מגמות בקרימינולוגיה: תיאוריה, מדיניות וישום**. ירושלים: המכון למחקרי חקיקה ומשפט השוואתי, והמכון לקרימינולוגיה, האוניברסיטה העברית.

ו. פעילויות מתוכננות

- הרצאה של השופט שלמה שוהם (שפט שנים רבות בענייני סמים) - דצמבר 2017.
- הרצאה של הגב' שרה אנג'ל: אסירה לשעבר וסופרת בהווה.
- הרצאה של קצין משטרה על עבריינות נוער.
- סיור לכפר גמילה רטורנו –פברואר 2018.
- הרצאת עובדת סוציאלית על אלימות ילדים ונשים-מרץ 2018.